

1489

UCHWAŁA Nr 928 RADY MINISTRÓW

z dnia 3 listopada 1952 r.

w sprawie podatku od operacji nietowarowych jednostek gospodarki uspołecznionej.

Na podstawie art. 2 i 3 dekretu z dnia 21 września 1950 r. o opodatkowaniu przedsiębiorstw gospodarki uspołecznionej (Dz. U. Nr 44, poz. 399) Rada Ministrów uchwała, co następuje:

DZIAŁ I.

Przepisy wstępne.

§ 1. Przepisy niniejszej uchwały stosuje się do jednostek gospodarki uspołecznionej, wymienionych w art. 1 dekretu z dnia 21 września 1950 r. o opodatkowaniu przedsiębiorstw gospodarki uspołecznionej (Dz. U. Nr 44, poz. 399), z wyłączeniem organizacji politycznych, społecznych bądź zawodowych.

§ 2. Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą rozpoczęcia przez jednostkę gospodarczą działalności, podlegającej podatkowi, a kończy się z chwilą zaprzestania tej działalności.

§ 3. 1. Właściwym do ustalenia zobowiązań podatkowych z tytułu podatku od operacji nietowarowych oraz poboru tego podatku jest organ finansowy (wydział finansowy prezydium powiatowej rady narodowej lub rady narodowej miasta stanowiącego powiat bądź oddział

finansowy dzielnicowej rady narodowej m. st. Warszawy i m. Łodzi), w okręgu którego znajduje się w danym roku podatkowym siedziba podatnika (płatnika), obowiązującego do uiszczenia podatku.

2. W przypadku zmiany siedziby podatnika (płatnika) w ciągu roku podatkowego do ustalenia zobowiązań podatkowych i poboru podatku (ust. 1) od początku roku podatkowego właściwy jest organ finansowy, w okręgu którego znajduje się w danym roku podatkowym ostatnia siedziba podatnika (płatnika).

§ 4. Rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy, w którym powstaje obowiązek podatkowy.

DZIAŁ II.

Ogólne zasady opodatkowania.

R o z d z i a ł 1.

Podmiot opodatkowania.

§ 5. Podatnikiem jest jednostka gospodarcza dokonująca obrotów nietowarowych, tj. świadcząca usługi (§ 8), bez względu na to, czy świadczenia te stanowią główny, czy uboczny przedmiot jej działalności.

§ 6. Jednostka gospodarcza jest jednocześnie podatnikiem i płatnikiem podatku; jednakże płatnikiem podatku należnego od jednostki gospodarczej, działającej na zasadzie wewnętrznego ograniczonego rozrachunku gospodarczego, jest jednostka, w skład której wchodzi podatnik.

§ 7. Minister Finansów w porozumieniu z właściwym ministrem może w przypadkach gospodarczo uzasadnionych określić jako płatnika inną jednostkę, aniżeli wymieniona w § 6.

R o z d z i a ł 2.

Przedmiot opodatkowania.

§ 8. 1. Podatkowi podlega obrót, osiągnięty ze świadczenia wszelkiego rodzaju usług, a wynikający z działalności gospodarczej i widowiskowo-rozrywkowej.

2. Za świadczenie usług uważa się w szczególności:

- 1) wykonanie pracy i temu podobne usługi;
- 2) przewóz osób lub rzeczy;
- 3) remont i naprawę rzeczy, niezależnie od tego, w jakim stosunku w każdym poszczególnym przypadku pozostaje wartość naprawionych rzeczy do wartości materiałów zużytych do naprawy;
- 4) świadczenia usług połączone ze świadczeniem produktów, pod warunkiem że:
  - a) wartość materiałów użytych do wykonania tych usług jest niewspółmiernie niska w porównaniu z wartością samej usługi (świadczenia zakładu fotograficznego, zakładu malarskiego itd.) lub
  - b) podstawowy materiał stanowi własność zamawiającego;
- 5) świadczenie usług połączone z prowadzeniem zakładu gastronomicznego, w przypadku gdy obrót ze świadczonych usług jest wyższy od obrotów, osiągniętych z zakładu gastronomicznego (np. hotele, bary okrętowe itp.);
- 6) sprzedaż komisowa (w stosunku do komisanta) oraz wszelkiego rodzaju pośrednictwo.

§ 9. 1. Obrotem jest przypadająca należność (odpłata) w gotówce lub w naturze za usługi, świadczone po cenie usług ustalonej zgodnie z przepisami obowiązującymi w zakresie systemu cen.

2. Świadczenia usług przez jednostkę gospodarczą na cele ogólnozakładowe, pozazakładowe, inwestycje i remonty kapitalne, jeżeli ich zaliczenie następuje po cenie usług (ust. 1), uważa się za obrót podlegający opodatkowaniu.

3. Za obrót uważa się nie tylko należność (odpłatę) za same usługi, lecz także należność (odpłatę) z tytułu pokrycia wydatków za materiały, zużyte przy wykonaniu tych usług.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do dostarczonych i użytych (zainstalowanych, włączonych) przy świadczeniu usługi gotowych, całkowicie wykonanych produktów (urządzeń). Tego rodzaju produkty nie stanowią materiałów zużytych przy wykonaniu usługi, a należność za te produkty (urządzenia) nie stanowi obrotu podlegającego podatkowi od operacji nietowarowych. W tym przypadku należność za powyższe produkty (urządzenia) powinna być ujęta w rachunku w oddzielną pozycję.

5. W przypadku gdy przyjmujący zlecenie na wykonanie usługi, działający na własny rachunek i we własnym imieniu, powierza wykonanie usługi innej jednostce

gospodarczej, która wystawia rachunek za dokonaną usługę zleceniobiorcy, ten zaś z kolei wystawia rachunek zleceniodawcy (refakturowanie), podstawą do obliczenia podatku jest:

- 1) dla wykonującego faktycznie zamówienie — należność za usługę, zmniejszona o wynagrodzenie (prowizję, refakcję) zleceniobiorcy;
- 2) dla zleceniobiorcy — należność z tytułu wynagrodzenia (prowizji, refakcji).

Należność za wykonanie usługi oraz należność z tytułu prowizji powinny być ujęte w rachunku w oddzielną pozycję.

6. U komisanta, przy czynnościach komisowej sprzedaży oraz u pośrednika za obrót uważa się sumę należnej prowizji oraz innych wynagrodzeń za wykonane usługi.

§ 10. Przy odpłacie w naturze (§ 9 ust. 1) obrotem jest wartość sprzedażna odpłaty, obliczona według ceny zbytu danego produktu.

§ 11. Jeżeli według umowy świadczenie usług i zapłata ceny następuje okresowo lub częściami, za obrót uważa się tylko kwoty należne w okresie płatności podatku.

R o z d z i a ł 3.

Data dokonania obrotu.

§ 12. Za datę dokonania obrotu uważa się datę faktury lub innego dokumentu zastępującego fakturę.

R o z d z i a ł 4.

Wyłączenia z obrotu i zwolnienia podatkowe.

§ 13. Wyląca się z obrotu:

- 1) opusty z ceny dokonywane wyłącznie na zarządzenie władz bądź organów do tego powołanych; w razie zmiany stawki podatkowej zwrotowi podlega podatek, przypadający od tych opustów według stawki, obowiązującej w chwili powstania zobowiązania podatkowego;
- 2) kwoty stanowiące zwrot wydatków i kosztów rzeczywiście poniesionych w imieniu i na rachunek zleceniodawcy według zasad, określonych w pkt 1, o ile zostaną wydzielone w rachunku w oddzielną pozycję;
- 3) podatki i opłaty, pobierane przez podatnika (płatnika) wyłącznie w charakterze inkasenta;
- 4) wartość kaucjonowanego opakowania zwrotnego.

§ 14. 1. Wolne są od podatku obrotu:

- 1) przedsiębiorstw budżetowych i innych jednostek budżetowych wchodzących do budżetu pełnymi dochodami i wydatkami oraz ich pomocniczych jednostek gospodarczych — z wyłączeniem tych jednostek, które działają według zasad rozrachunku gospodarczego;
- 2) a) państwowych jednostek wykonawstwa inwestycyjnego,
- b) innych jednostek — w zakresie wykonawstwa inwestycyjnego, finansowanego w ramach planu pokrycia finansowego inwestycji oraz w ramach planu sfinansowania kapitalnych remontów;
- 3) jednostek gospodarczych, podległych Ministrowi Obrony Narodowej, dokonywane na rzecz wojska;
- 4) jednostek gospodarczych, podległych Ministrowi Bezpieczeństwa Publicznego, dokonywane na rzecz służby bezpieczeństwa;

- 5) przedsiębiorstwa państwowego „Polska Agencja Prasowa”;
- 6) przedsiębiorstw podległych Centralnemu Zarządowi Radiofonizacji Kraju;
- 7) przedsiębiorstw podległych Zarządowi Radiostacji;
- 8) Przedsiębiorstwa Transportu Samochodowego Łączności;
- 9) Polskiego Monopolu Loteryjnego;
- 10) Mennicy Państwowej;
- 11) Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych;
- 12) Państwowego Zakładu Ubezpieczeń oraz Towarzystwa Reasekuracyjnego „Warta” S. A. w Warszawie;
- 13) przedsiębiorstwa „Polskie Uzdrawiska” — w zakresie usług leczniczo-uzdrowiskowych;
- 14) aptek społecznych;
- 15) państwowych wytwórni protez;
- 16) Centrali Deratyzacji, Dezynsekcji, Dezynfekcji (Deratyzacja) — w zakresie usług deratyzacyjnych, dezynsekcyjnych i dezynfekcyjnych;
- 17) komunalnych przedsiębiorstw i zakładów ogrodniczych (terenów zielonych) — w zakresie utrzymywania zieleni w parkach, na ulicach i placach;
- 18) komunalnych przedsiębiorstw rozbiórkowo-porządkowych oraz remontowo-budowlanych;
- 19) zakładów wodociągowych, oczyszczania miast, kanalizacji, łaźni oraz kąpielisk;
- 20) banków;
- 21) spółdzielni kredytowych;
- 22) spółdzielni, osiągnięte z usług nie będących rzemiosłem, wykonywanych wyłącznie przez członków (kandydatów) spółdzielni, a polegających jedynie na pracy fizycznej, której celem nie jest wytwarzanie, przetwarzanie (przerób), wykańczanie, naprawa (remont) lub odnowienie;
- 23) w zakresie prowadzenia kursów naukowych bądź nauczania, odczytów, wystaw, muzeów, zabaw ludowych, wieczorów tanecznych, zwierzyńców, bibliotek, czytelni, świetlic, domów kultury, galerii sztuki, zawodów sportowych itp. przedsięwzięć kulturalno-artystycznych, oświatowych i sportowych, z wyłączeniem koncertów, widowisk kinematograficznych, występów teatralnych, cyrkowych i estradowych oraz wyścigów;
- 24) Funduszu Wczasów Pracowniczych;
- 25) Zarządu Ośrodków Akademickich;
- 26) osiągnięte z tytułu wynajmu:
  - a) lokali w gospodarce mieszkaniowej,
  - b) zbiorowych pokojów gościnnych przez zakłady pracy pracownikom państwowym, przedsiębiorstw państwowych i spółdzielczości,
  - c) w innych przypadkach, o ile wynajem nie stanowi stałej działalności gospodarczej danej jednostki;
- 27) osiągnięte z usług świadczonych jednostkom gospodarki społecznej, prowadzonym według zasad rozrachunku gospodarczego, a polegających na wytwarzaniu produktów z materiałów powierzonych albo na przetwarzaniu (przerobie), wykończeniu, naprawie (remoncie) lub odnowieniu produktów przeznaczonych do dalszego obrotu, od którego zleceniodawca obowiązany jest uiścić podatek obrotowy;
- 28) osiągnięte z usług, świadczonych po cenie, do której w myśl przepisów o zasadach organizacji finansowej i systemu finansowego bądź zarządzeń szczególnych władz naczelnych podatek od operacji nietowarowych nie jest wliczony;
- 29) z tytułu tranzytu organizowanego.

2. Zwolnienia, o których mowa w ust. 1, o ile mają charakter zwolnień podmiotowych, stosuje się tylko do obrotów należących do zakresu działania danej jednostki gospodarczej.

3. Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego może zwalniać w całości lub w części od podatku obrotowy, osiągnięte przez poszczególne jednostki gospodarcze bądź grupy tych jednostek ze świadczenia poszczególnych rodzajów usług bądź grup usług.

R o z d z i a ł 5.

Stawki podatku.

§ 15. Wysokość podatku ustala Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego:

- 1) w wysokości różnicy między ustaloną w trybie obowiązującym dla poszczególnej usługi lub grupy usług ceną usług a:
  - a) zatwierdzonym planowanym kosztem własnym danej usługi lub grupy usług w poszczególnej jednostce gospodarczej, zwiększonym o zysk planowy, albo
  - b) przeciętnym planowanym kosztem własnym danej usługi lub grupy usług w grupie jednostek gospodarczych, powiększonym o zysk planowy;
- 2) kwotowo od określonej usługi;
- 3) w określonym stosunku procentowym do obrotu osiągniętego ze świadczenia danej usługi lub grupy usług, który może być zróżnicowany w zależności od osoby podatnika (płatnika) lub od jednostki, na rzecz której usługa jest świadczona;
- 4) w stosunku procentowym do obrotu, jaki wynikać będzie ze stosunku planowej akumulacji pomniejszonej o zysk planowy do planowej realizacji w danym roku gospodarczym lub w danym kwartale dla określonej jednostki gospodarczej lub określonej grupy jednostek gospodarczych.

R o z d z i a ł 6.

Płatność podatku.

§ 16. 1. Podatek jest płatny za okresy miesięczne od obrotów dokonanych w danym miesiącu w ciągu 25 dni po upływie miesiąca na rachunek właściwego terytorialnie dla płatnika organu finansowego.

2. Jednostki gospodarcze, które są podatnikami (płatnikami) podatku obrotowego, uiszczają podatek od operacji nietowarowych w terminie określonym do uiszczenia podatku obrotowego. W tym przypadku jednostki te obowiązane są w deklaracjach na podatek obrotowy wykazywać w odrębnych pozycjach obrotu podlegające podatkowi od operacji nietowarowych.

§ 17. Minister Finansów może skrócić okresy oraz terminy płatności podatku, o których mowa w § 16, na wniosek banku finansującego daną jednostkę gospodarczą, w zależności od kształtowania się cyklu inkasowego tej jednostki.

§ 18. Płatnik jest obowiązany do obliczania i wpłacania należnego podatku bez wezwania organu finansowego.

§ 19. 1. Jednostka gospodarcza, opłacająca podatek od obrotów według różnych stawek podatkowych, po-

winna prowadzić ewidencję obrotów podlegających poszczególnym stawkom.

2. W przypadku gdy jednostka gospodarcza nie prowadzi ewidencji obrotów w sposób określony w ust. 1, wówczas do nie określonych rodzajowo obrotów stosuje się najwyższą stawkę podatku, uiszczaną przez tę jednostkę.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również w przypadku, gdy część obrotu zwolniona jest od podatku bądź nie podlega opodatkowaniu, bądź też gdy część należności podlega wyłączeniu z obrotu, a nadto w przypadku, gdy określone obroty podlegają różnym podatkom (podatkowi od operacji nietowarowych bądź podatkowi obrotowemu).

§ 20. 1. Jeżeli w wyniku obrachunku przeprowadzonego w późniejszym okresie sprawozdawczym powstanie różnica pomiędzy kwotą podatku ostatecznie ustaloną za okresy płatności od początku roku podatkowego a kwotą podatku wykazaną w sprawozdaniach za te okresy (§ 21), należy różnicę tę wpłacić w terminie, określonym do złożenia najbliższego sprawozdania.

2. Jeżeli w wyniku obrachunku powstanie nadpłata, podlega ona zaliczeniu na podatek należny w przyszłym okresie bądź też podlega zwrotowi.

R o z d z i a ł 7.

Sprawozdania podatkowe.

§ 21. 1. Płatnik jest obowiązany do składania sprawozdań podatkowych według wzorów, określonych przez Ministra Finansów.

2. Sprawozdania podatkowe składa się za okresy miesięczne i roczne we właściwym terytorialnie dla płatnika organie finansowym. Sprawozdania miesięczne składa się do dnia 25 następnego miesiąca, sprawozdania zaś roczne w terminie wyznaczonym na składanie bilansu rocznego, jednakże najpóźniej do dnia 30 kwietnia następnego roku podatkowego.

3. Sprawozdanie miesięczne powinno zawierać zestawienie obrotów i należnego podatku od początku roku podatkowego do miesiąca sprawozdawczego i za miesiąc sprawozdawczy, z uwzględnieniem dokonanych sprosowań.

4. Sprawozdanie roczne powinno zawierać ostateczne rozliczenie podatkowe za rok podatkowy.

§ 22. W razie niezłożenia w określonym terminie sprawozdania miesięcznego płatnik jest obowiązany do uiszczenia podatku w wysokości 110% podatku, należnego za miesiąc poprzedni.

DZIAŁ III.

Szczególne zasady opodatkowania.

§ 23. Przepisy działu I i II stosuje się do jednostek gospodarczych, wymienionych w dziale III, ze zmianami przewidzianymi w tym dziale.

§ 24. 1. Jednostki usługowe, których działalność polega na równoczesnym prowadzeniu zakładu gastronomicznego (hotele, bary okrętowe itp.), podlegają opodatkowaniu od łącznych obrotów osiągniętych przez te jednostki w przypadku, gdy przeważają obroty, osiągnięte ze świadczenia usług (§ 8 ust. 2 pkt 5).

2. W przypadku określonym w ust. 1 obrotem jest zarówno przypadająca należność (odpłata) za świadczone usługi (wynajem pokoju, przewóz okrętem), jak też należność (odpłata) za sprzedane produkty pochodzenia krajowego i zagranicznego, obliczona według ceny sprzedaży, mieszczącej w sobie zysk brutto, przewidziany dla zakładów gastronomicznych.

3. W przypadku sprzedaży produktów po cenach hurtowych obrotem jest należność (odpłata) obliczona według tych cen.

§ 25. Wolne są od podatku obroty, osiągnięte przez:

- 1) zakłady gastronomiczne (żywienia zbiorowego) ze sprzedaży po obowiązującej cenie detalicznej, zawierającej jedynie ogólnie obowiązującą marżę handlową, nabytych i nie przerobionych (nie przyrządzonych) przez nie produktów;
- 2) stołówki pracownicze oraz stołówki akademickie (szkolne);
- 3) bufety przykładowe oraz bufety akademickie (szkolne);
- 4) komisantów i pośredników z czynności komisju i pośrednictwa, związanych ze skupem nie podlegającym opodatkowaniu.

DZIAŁ IV.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 26. Minister Finansów może w porozumieniu z właściwym ministrem ustalać szczególne zasady oraz tryb opodatkowania odmiennie od określonych w dziale I, II i III.

§ 27. 1. Z dniem 31 grudnia 1952 r. traci moc uchwała Nr 80 Rady Ministrów z dnia 3 lutego 1951 r. w sprawie podatku od operacji nietowarowych jednostek gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski Nr A-12, poz. 177) z tym, że przepisy tej uchwały mają zastosowanie do obrotów osiągniętych do dnia 31 grudnia 1952 r., z wyjątkami przewidzianymi w § 29.

2. Przepisy wydane na podstawie uchwały Nr 80 Rady Ministrów z dnia 3 lutego 1951 r. zachowują moc do czasu ich uchylenia przepisami wydanymi na podstawie niniejszej uchwały.

§ 28. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Finansów.

§ 29. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1953 r., z wyjątkiem przepisów:

- 1) § 8 ust. 2 pkt 4, § 9 ust. 1 — 4, § 14 ust. 1 pkt 2, 19, 20, 22 i 26, § 16 ust. 1 i § 19 ust. 3, które obowiązują od dnia 1 stycznia 1951 r. oraz
- 2) § 14 ust. 1 pkt 1, 8, 16, 23, 25 i 29, § 15 i § 21 ust. 2, które obowiązują od dnia 1 stycznia 1952 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz